

**119 РОКІВ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ
ГОЛОВНОКОМАНДУВАЧА УКРАЇНСЬКОЇ ПОВСТАНСЬКОЇ
АРМІЇ РОМАНА ШУХЕВИЧА (30.06.1907 – 05.03.1950)**

Віктор БЕДЬ
Голова Всеукраїнського товариства
борців за незалежність України у ХХ столітті

м. Ужгород
30 червня 2026 року

30 червня 2026 року виповнюється 119 років від дня народження Романа Осиповича Шухевича (30 червня 1907 року, м. Львів, Королівство Галичини та Володимирії, Західна Україна під окупацією Австро-Угорської імперії — 5 березня 1950 року, с. Білогорща поблизу Львова, Українська РСР під окупацією московського Союзу РСР; нині — у межах міста Львова, Україна) — видатного українського державного, політичного і військового діяча, одного з провідників українського національно-визвольного руху ХХ століття, Головнокомандувача Української Повстанської Армії (1943–1950),

генерал-хорунжого Української Повстанської Армії, Голови Генерального Секретаріату Української Головної Визвольної Ради (1944–1950), борця за незалежність України у XX столітті, Героя України (2007, посмертно).

Роман Шухевич належить до тих історичних постатей, які стали символами незламної боротьби української нації за свободу, державну незалежність і право бути господарем на власній землі. Його життя було нерозривно пов'язане з українською національною ідеєю, а вся його діяльність була підпорядкована одній меті — відновленню незалежної Української держави.

Формування світогляду Романа Шухевича відбувалося в атмосфері національного піднесення після Української революції 1917–1921 років. Уже в молоді роки він став активним учасником українського націоналістичного руху, входив до складу Української Військової Організації, а згодом — Організації Українських Націоналістів. За свою діяльність неодноразово зазнавав переслідувань польської окупаційної влади, однак це лише зміцнило його переконання у необхідності продовження боротьби за українську державність.

У роки Другої світової війни Роман Шухевич став одним із провідних організаторів українського визвольного руху. З 1943 року він очолив **Українську Повстанську Армію**, яка стала найбільшою організованою військовою силою українського національно-визвольного руху середини XX століття.

Під його керівництвом Українська Повстанська Армія вела боротьбу за відновлення незалежної Української Держави в надзвичайно складних історичних умовах, коли український народ опинився між двома тоталітарними імперіями — нацистським гітлерівським Третім Рейхом (Німеччиною) та комуністичним режимом московського Союзу РСР. Обидва режими заперечували право України на власну державність, а тому Українська Повстанська Армія вела боротьбу проти кожного з них, відстоюючи право української нації на свободу, незалежність і Соборну Українську Державу.

Водночас Роман Шухевич був не лише талановитим військовим командиром, а й державницьким мислителем. Він усвідомлював, що боротьба має завершитися не лише військовою перемогою, а й створенням демократичної Української держави, заснованої на принципах народовладдя, соціальної справедливості, поваги до людської гідності та прав людини. Саме тому він активно підтримував діяльність Української Головної Визвольної Ради, яка стала політичним представництвом українського визвольного руху.

Після завершення Другої світової війни Роман Шухевич не припинив боротьби, попри усвідомлення нерівності сил. Він залишився разом зі своїми побратимами в Україні, продовживши керівництво визвольним рухом в умовах жорстокого протистояння окупаційній комуністично-радянській тоталітарній системі.

5 березня 1950 року Роман Шухевич загинув у нерівному бою зі спецпідрозділами Міністерства державної безпеки СРСР у селі Білогорща поблизу Львова. Він до останнього залишався вірним своїй присязі та українській національній справі.

Його загибель не стала поразкою українського визвольного руху. Навпаки, вона перетворила ім'я Романа Шухевича на один із найпотужніших символів боротьби української нації за свободу і незалежність.

Минуло вже понад сім десятиліть від дня його смерті, однак історія підтвердила, що ідеали, за які він боровся, виявилися сильнішими за тоталітарну імперію. У 1991 році Україна відновила свою державну незалежність, а нинішнє покоління українців продовжує її захищати у війні проти новітньої російської агресії.

Сьогодні, в умовах повномасштабної російсько-української війни 2014 – 2026 рр., постать Романа Шухевича набуває особливого значення. Його життя нагадує, що державна незалежність ніколи не була для України випадковим даром історії. Вона завжди здобувалася дорогою ціною, мужністю, жертовністю і незламною вірою багатьох поколінь борців.

Пристрасна відданість українській національній ідеї, стратегічне мислення, висока відповідальність перед своїм народом, особиста мужність, організаторський талант, вимогливість до себе та готовність до самопожертви стали визначальними рисами Романа Шухевича як державника, політика, воєначальника і провідника українського визвольного руху.

Саме тому його ім'я назавжди залишилося в історії України серед найвидатніших борців за свободу, незалежність і державність Української нації у XX столітті.